

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 12.

Kontor: Nørregade 33, St.

14. Juni 1902.

Udgaar hveranden Lørdag.

18. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 Øre i — i Provinserne.) Enkelte Numre 10 Øre.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf,

Amagertorv 4, 3.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning,
Zinnsgeade 2, 2. Sal.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste

Panoptikon V, 1ste Sal o. G.
Telefon 26543.

Den Suhrske Husmoderskole.

Telef. 8053. Skindergade 31, 2. Træffes 1-3.

Den 2den Juni aabnes et fjorten-
dages Kursus i Bagning à 20 Kr.
I August aabnes et fjortendages Kur-
sus i Syltning og Henkogning à 20 Kr.
1ste September begynder det nye
Skoleaar. Nærmere Oplysninger er-
holdes paa Skolen Kl. 1—3.

„Bog og Naal“,

nordisk Tidsskrift for kvindelig Opdra-
gelse og Undervisning, er Organ for
Foreningen „Den danske Pigeskole“
samt for Foreningerne inden den norske
Pigeskole. „Bog og Naal“ udgaar en
Gang om Maaneden. Det koster 75 Øre
Kvartalet og kan bestilles paa ethvert
Postkontor i Danmark, Norge og Sve-
rige samt paa Bladets Ekspeditionskon-
tor i Silkeborg.

Indtil d. 20. Juni kan Indmeldelse
til det nordiske Kvindesagsmøde i Kri-
stiania d. 3.—8. Juli ske gennem Dansk
Kvinderaads Centralbureau, Nørregade
33 Stuen (aabent hver Fredag Kl. 12
—2). Centralbureauet giver tillige mod
det sædvanlige Honorar Oplysning om
Nedsættelse af Rejseudgifter, om Bolig
og Ophold i Kristiania og om Ruten
til Udflugter efter Mødet.

Klager over Mangler ved Forsendel-
sen bedes skriftligt indsendt til S. Ras-
mussen, Ravnshøjsgade 19, 2. Sal.

Redaktøren træffes i sit Hjem,
Amalievej 9, sikkrest 5—7.

Bøger og Blade bedes sendte til samme
Adresse. Mundtlig Besked modtages
paa Dansk Kvindesamfunds Kontor,
aabent 8—7 og hertil bedes man hen-
vende sig om alt Ekspeditionen ved-
rørende.

Natten til 10. ds. døde *Dagmar Hjort*, kun 42 Aar gammel. Hun var Datter af General Harbou, Søster til Charlotte Norrie, cand. med. Alvilda Hoff og den tidlig afdøde, begavede cand. phil. Inger Wigstrøm. Moderen, Louise Harbou, f. Hellesen, udmærkede sig ikke blot ved sin virksomme filantropiske Interesse, men ogsaa ved den levende Forstaaelse, hvormed hun fulgte sine Døtres intellektuelle Stræben. Dagmar tog Artium 1883 og Aaret efter Filosoficum. Som ung Student havde hun megen Interesse for Filosofi, og allerede som Barn viste hun udpræget Anlæg for Matematik. Hun var baade et ualmindelig klart Hoved og en sjælden retlinet Karakter. 1887 giftede hun sig med Skolebestyrer Hjort og kastede sig fra den Tid over den praktiske Skolegerning. Sine Interesser opgav hun dog ikke. I Modsætning til de fleste af vore kvindelige Akademikere tog hun i det mindste af og til umiddelbar Del i Arbejdet for Kvindesagen. Saaledes var hun med ved den londonske Kvindekongres i 1899 og repræsenterede der med et eller to Foredrag vor kvindelig Universitetsdannelse. I flere Aar har hun arbejdet paa en Fremstilling af Kvindesagens Historie i Amerika. Vore Læsere vil huske hendes livlige Skildring af Cady Stanton her i Bladet sidste Efteraar. Hendes Død er ikke blot et Slag for Slægt og Venner, men ogsaa et betydeligt Tab for Kvindesagen her hjemme.

Kvindernes politiske Stemmeret i den svenske Rigsdag.

Der er i Vinter i den svenske Rigsdag faldet Ord, som har vakt glade Forventninger hos Kvindesagens Venner. Efter at den bekendte frisindede Rigsdagsmand F. T. Borg i 1884 havde ført Sagen frem, hvilede denne, som „Dagny“ bemærker, maaske i de fleste Rigsdagsmænds Tanker for steds. I 1899 indsendte Frederika-Bremer-Forbundet en Henstilling til Regeringen i Sagen, men hertil toges der intet Hensyn, da Regeringen i Vinter indbragte Forslag om udvidet — ikke almindelig — Stemmeret for Mænd. Maaske dog noget; thi Forslaget indeholdt den mærkelige Sætning, at Mænd, der var eller havde været gifte, skulde stemme dobbelt! Forbundet indbragte da gennem Hr. Carl Lindhagen i 2. Kammer det Forslag, at man skulde opfordre Regeringen til en særlig Stemmeretsreform til Fordel for Kvinderne. Den faldt, men fik dog 64 Stemmer for sig, 111 imod.

Og, under Forhandlingerne, i begge

Kamre om den mandlige Stemmeretsreform blev ogsaa Kvindens Stemmeret behandlet med en Alvor og Interesse, der lover godt for Fremtiden. Man undgik ganske vist ikke de evige Indvendinger, at Kvinden er for god til at drages ind i politiske Intriger, og at Følgen kun vilde blive, at Manden maatte sidde hjemme og røre Vuggen; men disse slidte Fraser blev tilbagevist med skyldig Foragt, og mer end en anset Rigsdagsmand førte Kvindernes Sag med Overbevisning og Varme.

Mest Opsigt vakte dog Statsminister v. Otters Udtalelser. Regeringsforslaget blev som bekendt forkastet, i det man forlangte, at Reformen skulde grundlægges, ikke som dette Forslag gjorde, paa kommunal men paa den almindelige Stemmerets Principer. Blev dette Tilfældet, ytrede Ministeren, og vilde man altsaa give enhver ikke diskvalificeret Mand Stemmeret, da kunde han kun anse det for uretfærdigt, om man ikke tog Kvinderne med. En ren og klar Udtalelse, der saa simpel og indlysende den er, dog virker overraskende fra „højere Steder“.

Opmuntrende har den ogsaa virket paa vore svenske Søstre. Paa et Møde holdt af „Förbundet“ dannedes der et Udvalg til at virke for Stemmeret for Kvinder paa samme Betingelser som for Mænd, i hvilket hvilket bl. a. indvalgte „Dagny“s Redaktør Lotten Dahlgren og Hulda Lundin. Senere er der i „Folkets Hus“ holdt 2 store Møder, som ligeledes har kaldt en Stemmeretsforening til Live; fornuftigvis arbejdes der nu paa en Sammenlutning af de to Organisationer. Ventelig vil der snart igen blive forelagt Forslag om en mandlig Stemmeretsreform, og Kvindernes Krav maa da ogsaa komme frem. Umuligt er det da maaske ikke, at Sverige vil blive den første evropæiske Stat, der tager dette afgørende Skridt henimod „lige Ret for Mand og Kvinde“.

Efterslet fra Mødet i Ringkøbing.

Ringkøbing, 25. Maj.

Min ærede Frøken!

Da De forleden Dag bad mig om at skrive noget til Deres Blad, svarede jeg i min Feststemning efter to prægtige Dage, tilbragte sammen med de mange udmærkede Repræsentanter for dansk Kvindesamfund, ja! Naar man er i glad Stemning, giver man ofte et letsindigt Løfte. Jeg skrive til et Blad! Det var vist en forsvundet Tanke. Men et Løfte er et Løfte og det maa holdes.

Først en Tak til dem, der kom over til vor lille Vestkystby. Vi har alle været glade ved det korte Besøg og sætter Pris paa at have lært saa mange udmærkede Personligheder at kende. Damerne kom vel nærmest

for at træffe sammen med hverandre og tænkte maaske slet ikke paa den store Gavn, de gjorde Kvindesagen ved et saadant Stævne.

Gavnet Sagens Fremgang her i Byen har De absolut; de, der har overværet Møderne og været samlet med dem i disse Dage og i Forvejen har været interesserede i Sagen, har de yderligere vundet for den. Jeg for min Person har hatt godt Udbytte af at være samlet med Kvindesagens Forkæmpere og har faaet et helt andet Syn paa Sagen, end jeg hidtil har haft. Det var gode Ord, der blev talte, og alt, hvad der fremkom til Støtte for Kvindens Ret, maa enhver sundtænkende Mand og Kvinde sympatisere med. Før jeg for en 6 à 7 Aar siden kom til at stifte Bekendtskab med Kvindesagen, havde jeg aldrig ofret denne Bevægelse en eneste Tanke. Det var gaaet mig som de fleste Mænd; jeg holdt af min Hustru, Moder, Søster, satte Pris paa at være sammen med intelligente, underholdende Kvinder, men tænkt paa disse Kvinders Stilling i Samfundet med Hensyn til Rettigheder: Nej! Impulsen til, at Interessen for dette Spørgsmaal kom op her, var, at der kom en Dame til Byen, som varmt kæmpede for Sagen. Ved sit tiltalende Væsen og ved sin ualmindelig kvindelige Optræden maatte Fruen vinde enhver, der kom i Berøring med hende. At træffe en saa udpræget kvindelig Natur saa varmt interesseret for en Sag, som jeg til den Dag havde betragtet som kun passende for de emanciperede, det gjorde, at jeg kom til at tænke: „Du har sikkert set forkert paa den Ting.“ Fruen stiftede en Afdeling af dansk Kvindesamfund og indbød ogsaa os Mænd til at indtræde i denne. Naturligt var det, at alle vi, som var kommet til at værdsætte denne Dame, modtog Opfordringen, og vi har haft megen Glæde af at samles med en Del af Byens Kvinder til Foreningens Møder; men helt gaa ind paa Alt, hvad der fremkom paa disse Møder, har jeg ikke kunnet, og har endog undertiden opponeret. Efter dette Pinsesmøde med de mange fremmede, har jeg sluttet mig til Kvindesagens Venner og vil stille mig i Række med dens Forkæmpere. Af alle de Damer, der holdt Taler og afgav Beretninger, var der ingen, der gjorde Indtryk af at være, hvad vi Mænd forstaa ved „Hvad vi vil Kvinder“; de gjorde paa os alle Indtryk af at være begavede, og saa forskellige de var, var det Personligheder, man kom til at sætte Pris paa og vare glade ved at have lært at kende.

Højesteretssagfører Høgsbros og Pastor Konradsens Nærværelse, var vi meget glade ved. Svend Høgsbros Citat af Hostrup: „lige Ret for Mand og Kvinde“, der var Indledningen til hans udmærkede Foredrag, og som paa en overbevisende Maade lagdes til Rette for Tilhørerne, tror jeg vandt fuldt ud disses Sympati. Den ældre Præsts joviale, gemytlige, men elskværdig bestemte Maade at arbejde sammen med sine kvindelige Kollegaer i Styrelsen, paa gjorde et godt Indtryk paa Alle, der vare sammen med ham. Det var fornøjeligt at se det unge Studenterpar „Mand og Hustru“, der var blandt vore Gæster. Den unge